

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Égész évre 5 fnt — kr. Negyedévre 1 fnt 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

Előfizetni az év folytatásán minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

HIRDETÉSI DÍJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy tetjes delmes hirdetésekül árlengedés adatak.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: KATONA J.-ÚTCA, 35. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCA, 186. SZ.

Bélyegdíj minden bejelentésért 30 kr.

Kórházügyünk.

Egy, a magyar közéletben nagy szerepet vívó főúrról beszélünk, mikor a sugár út kiépítését többen azon okkal kifogásolták, hogy a fővárosnak annál sokkal égetőbb szükségei vannak, a gáncsolóknak azzal válaszolt, hogy: előbb a fölöslegest kell megcsinálni, a szükséges aztán magától is megjön.

E rópszónak szellemességén túl az a nagyobb érdeme is van, hogy sok okosságot rejt magában és könnyedén véget vet oly vitának, mely a végtelenségig folytatva, kielégítő eredményre úgy sem vezetne soha. Egy fejlődő városban a hatóságok minden oly intézkedése, mely a város emelkedését célozza és azt előbbre viszi, szükségét pótolja; ott fölösleges nincs; különböző emberek különböző hajlamaik, felfogásai és nézeteik szerint egyet szükségesebbnek és előbbvalónak tarthatnak mint mást és erről lehet vitatkozni; de a fejlődő viszonyok sürgetve követelik kielégítésüket és végre bizonyos dolgokban irányt szabnak és megérlelik a közvéleményt. Hogy Kecskemét városa fejlődik és emelkedőben van, azt mindenki kénytelen bevallani; az utóbbi két évtizedben, különösen pedig utóbbi években physognomiája egészen megváltozott; az izlés finomult, kezd városias szint lenni.

Jövőbeli emelkedésének egyik legbiztosabb jelét pedig a sok elégtelenségben találok, mely lábrakapott különösen azon körökben, melyek tulajdonképpen hivatottak az eszmék felkarolására és terjesztésére. Még 30 évvel ezelőtt talán nem is voltak elégtelenség emberek, kik közállapotainkat kritizálták volna; minden úgy volt jó, a hogy volt. Gazdáink azt hitték, hogy talán Isten is úgy akarja, hogy a város fűtőzárn lovaiak szügyig érő sárban gázoljanak; a kaputos emberek is eléget vétek tenni kötelességüknek, ha ősztől tavaszig jó magas szárú eszímával látták el magukat; az építés úgy

volt szép, hogy nagy kapu mellett volt kis ablakú ház; az se tűnt fel, ha ivóvízért a szállók közé kellett menni; szóval tömördek ilyenmü aprólékos alkalmazatlanságokkal bővelkedtek az emberek, melyek összességében az úgynevezett ázsiai jelleget nyomták városunkra és a melynek következtetésére komoly elhatározás egyáltalán nem mutatkozott. Bezzeg! másként van most minden. Most meg már semmi se jó. Mindenki másért zúgolódik.

Egyiknek a köút nem jó; másik szítja a világitást — igaza is van. Harmadiknak nem tetszenek sétáink; ismét másik nem érti, hogy élhet meg ekkora város fürdő nélkül; az orvosok azt mondják: skandalum, hogy ily városnak megfelelő kórháza nincs; és ily hangban megy ez a panaszok egész skaláján végig.

En ezt így találom jónak és helyesnek; fel kell előbb ismerni a bajt, nem szabad belenyugodni a létezőben, mely senkit ki nem elégít és törekedni kell szívós kitartással az újjá teremtésre. Így létesült, a mi je lett a városnak az utóbbi években és így fogunk létrejönni jövőbeli alkotásai. Kik a közügyek érdekében munkálkodnak, akár közszolgálatban álló tisztviselők, akár azok, kik társadalmi állásuknál, műveltségüknel és befolyásuknál fogva a közügyek vezetésére hivatva, kötelességet teljesítenek, mikor a város közállapotait vitatva eszméket hirtének, azokat megérlelik, a közönséget felvilágosítják és ily módon a fejlődés előfeltételeit előkészítik. Ily kötelességet vélek én teljesíteni, midőn ez alkalommal a városi kórház ügyével foglalkozom, mely intézetünk most már abba a stádiumba jutott, hogy a bevezetésben hivatkozott magyar politikusk felfogása szerint megérett arra, hogy a közönség itéletével azon szükségek egyikének tekintendő, mely a sorrendben már magától következik. Mint-hogy művelt felfogás szerint számba vehető várost kórház nélkül képzelni

se lehet, Kecskemét város közönsége még a 40-es években gondoskodott egy városi kórház felállításáról és mi ennél többet ért, kórházi alap előállításáról. Ha ezen kórházunk minden bírálat alatt áll is, de az a nagy érdeme megvan, hogy legalább a kórház eszméjét fentartotta és fenállításával megteremtett oly tekintélyes alapot, mely magában hordja szép jövője teljes biztosítékát.

Azon időben az érdekes városi atyák még igen primitív fogalmakkal bírtak egy kórház felől és ennek megfelelően rendezett az be; igen természetes, hogy ily berendezési kórház egy gyógyintézethez fűzhető várakozásoknak nem volt képes megfelelni és a mi kis eredmény el lett érve, csak az abban működő orvosok fáradozásainak volt köszönhető. Utóbbi időben azonban az emberek már nem érik be a primitív fogalmakkal, az általános haladással nagyobb igények támadnak a társadalommal szemben minden irányban és minden téren; a kórházat most már senki sem akarja tekinteni olyan végső menedéknak, hova meghalni viszik az embereket, kiket sem ég sem föld nem fogad be; hanem czélszerűen berendezett és tudomány vívmányaival jól ellátott lakályos, az egészségügyi követelményeknek minden tekintetben megfelelő intézetnek kívánják azt tekinteni, hol a szegény ingyen, a vagyonosabb pedig pénzért gyógyulást keres és talál. Ezen felfogás kezd érvényesülni a nép alsóbb rétegeiben is, és nem csoda ha a segényebb ember is kerülül az olyan kórházat, hol helyszüke miatt egy kórszobába kell elhelyezni a legkülönfélébb betegeket, kiket gyógytani szempontból nem is lehetne együtt tartani. Nem akarok a külföldi városokra hivatkozni, hol századok óta nagyszerű és híres kórházak léteznek, de hivatkozhatom a magyar városokra, hol a kórházügy tekintetében csak az utolsó évtizedekben óriási haladás történt, és az e téren észlelt

haladás mindig a legszorosabb összefüggésben áll az illető városok közmívelődési fejlődésével. Mert nemcsak humanitarius intézetek a kórházak, hanem közvetve befolyást gyakorolnak az erkölcsök szelidítésére, a népbabonák eloszlására és a felvilágosodás terjesztésére; de, és a mit első sorban kelle említenem, egyik műhelyét képezik a tudományos buvárlatnak. A tudományosan képzett fiatal orvos, ki készségével tudomány iránti szeretetet és komoly törekvést hozott magával az egyetemről, ha a köznap gyakorlatra szorul, a haladás eszközeit megfosztva, nemsokára kenyérkeresetnek tekintti csupán tudományát, míg a kórházi gyakorlat bő alkalmat és eszközöket szolgáltat, hogy magasabb színvonalon megállhasson és a tudományos haladásnak talán egyik hasznos munkásává lehessen. Innen van az, hogy minden városban, mely nagyobb kórházzal bír, akad egyik másik szakmában jelesebb képzettségű orvos; annak hiányában a talentumnak is el kell veszni. Bár igen fontos mozzanatoknak tartom mindezeket már magukban véve, nagyobb jelentőséget nyerne az azok városunk közérdeke szempontjából tekintve. Városunk a fővárosokhoz közelsége dacára egy nagy vidéknek természetes központját képezi; tekintélyes városok környezik, melyekre kétségtelenül morális súlyánál fogva attraktívot gyakorol; vonzereje abban a mértékben növekedik és érvényesül, melyben kulturális és humanitarius intézményeivel nagyobb jelentőséget nyer; már is nem ritkák az esetek, hogy a szomszédos városi hatóságok azon betegeiket, kiknek ápolatásáról törvényszerűleg gondoskodniuk kell, kórházunkba terelik; hogy ez a vidék részéről nagyobb mérvben fogna történni, ha a kor és tudomány követelményeinek megfelelő, a nyilvánosság jellegével felruházott közkórházunk lesz, azon kételkedni nem lehet, valamint nem lehet kételkedni, hogy városunk tekintélye és

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

A „gazdafiak“ multsága a műkertben.

Mindenki mulatott ott már az idén, urak és félurak, iparosok és kereskedők egyaránt, hát mért ne mulathatnának egyszer a „gazdafiak“ is, hiszen az olympiai játékokat az ókoriaknál pythiai játékok követék, mért ne követhetné a különféle egyesületek nyári multságáig egyszer a gazdafiak?

Van közöttük sok dölözgető fiatal legény, a kikre irigy szemekkel néznek azok a vékony lábúváru fiatal emberek ott a „téntanyalók“ osztályából s bizon a Apollónak borostyán koszorújárt versenyre kellőnek, kétes, nagyon kétes lenne, hogy ki nyeri el a jutalmat.

A csoportos összejövetel a „G az ad a k“ helyisége előtt történt.

Csinos bősziáj ing, libegős lobogós liongaty a ezüst gombos posztó mellény volt a „viseletük“.

Öröm volt nézni őket. Nyolczan, tizen felpattantak tüzes lovaikra, melyek tüszkölve, toporzékolva nyugtalanokdtek, türelmetlenül várva az indulást.

A ezigányok is kereszthe tettek a vonót s húzták a hogy az istenek ezigányok húzni engedék.

Lelkesedtek ők is. Hogy is ne, egy csomó daliás gazdalegény kivonulását kellett kísérniök a még mindig lelkesítő s a vért pezsgésbe hozó „Rákóczy“ induló szöllamaival.

A klarinétos arca csak úgy duzzadt, nem hiába, fújta még pedig lélekéből, a kontrás is úgy megcselékedte azzal a fekete szőrvonóval, hogy önmaga is elesodálkozott saját és a hangszere képességén.

Kijutottak dicsőséggel a műkertbe. Ott vig ezimborák serege már várta és még több bámoló, bámészködő.

Hét óra után érkezett esomósan a leányénp. És azok a liongatyás, bősziájú inges gazdalegények eltanulták a nyugat civilizációját s a szalonok etiquettjét.

Olyan szívvelgyésséggel oda kiálták az „isten hozta“t az érkezőknek.

Szépén leemellették a kocsiórló a vázsonnépét módisan, aztán karongfóva vezették be a csarnokba. Az érkezett férfiak a „kaputos“ osztályból üdvözölték „sikkesen“ s megparuldták úgy, hogy bizon a kézszerítés alatt megszisszent a gyöngébb idegetük.

Hát azok a leányok, meg azok a bukorugós szoknyájú menyecskék?!

A leányoknak megvan a maguk sajátos viselete, sima, egy széles fodorral díszített alj s egy testhezálló egyszerű derék.

Ez a viselet törzs, gyökeres kecskeméti, divat nincs. Az egyik ruha a másiktól semiben sem különbözik, legfőképpen egy-egy erős n virító színű csokor téved a ruhaderék egyik-másik nem egészen szerencsésen választott pontjára.

Hijába, nincsen ezeknek a gazdaleányoknak „journal“-juk, a szabó is, ki vel a ruhát varratják, általános minták szerint végezi a

szabás nehéz munkáját s inkább dolgozik találomra, mint biztos szabályszerű méretekre.

De a ruha fogyatékos izlését pótolja a nemes egyszerűség tartásuk és modorukban, pótolja a jó kedély.

Volta olyan leányok is, a kik kostüm-szerű magyaros ruhában jelentek meg.

Sima alj, pruszlik, ingváll, pántlikába fonott leeresztett haj. A ruha alja virágos vagy babozott mintájú, a pruszlik színes, ezüst vagy aranyos szinorvátú.

Régi jó időkre emlékeztek. Azokra az időkre, mikor még a házaló zsidó útcazárólátozóra járva, e kérdéssel énekelte végig a házsorokat: „Mi van eladó? Régi arany esipke, rozsz üst, hajdani pénz, van-e eladó?“

Ma már bizon hasztalan kérdené. Az arany esipke és paszomátnak csak hírt halljuk, a pénzünk papírosból van, ereklégy gyanánt csak a Kossuth-bankót őrzi még a dicső multra visszagondoló bús hazafi. Rozsz üst, a még csak találkozik, de azért a hitvány portékáért nem érdemes ma már a házalonok végig énekelni a házsorokat.

A szemlélőnek jól esett végig nézni ezen a kostümös magyar lányokon.

Volt közöttük olyan, ki remeke a terem-tésnek.

Az az Oláh Mariska, az ám a leány, olyan, a milyentről azt szokták mondani, hogy tízről pattant. Tipyuk alakja a kecskeméti szép gazdaleányoknak.

Magas sugár termető, járásában van valami, a mi a büszkeségre emlékeztet, nincs

szilaj kedve, de van benne kellem, van benne az, a mi bájoló. Az Isten jó kedvében teremtette.

Hát az a Fiala Mariska? Gróf kisasszony is megirigyelhetné a természet s a párisi híres nőszobák ha meglátnák, csak egy hibát találnának benne, azt, hogy nem párisi leány, a festők pedig bizonyára lemondanának az ifűvösségük feleéről, ha modelnek használhatnák fel. Járása lenge, szeméből varázs-fény sugárzik ki. . . .

De ne folytassuk tovább, nem egy beszélő hősnőjét akarunk bemutatni, hanem egyszerű referánsit írni; ennél pedig meg van köte a kezünk.

A tollat olykor mégis magával ragadja a gondolat. Ez szolgálhat mentésemül. Ott volt ám e Győrlyék leánya is. Hej, ha költő volnék, költeményt írnék hozzá. De nem vagyok az, csak egyszerű tárcza-készítő, ki az Olympusra törekedők között rangban nem sokat különbözik a fűzfa póttól.

Mit is mondjak el róla prózában? Elmondom azt, hogy ő is egyik gyöngyszem volt abban a gyöngyszorban, a mely a gazdafiak nyári multságán alakult. Kár, hogy nem volt magyarul, vagy kecskemétiessen öltözködve.

Ezekre volt búska a rendezőség s különösen azok a „Sándor“ fiúk, a kik közül bármelyik is ajkaira vehette ezt a nótát teljes jómagyulsággal:

En is oda való, való, való, való vagyok,
A hol az a három csillag ragyog!

felsőbbsége az által is lényegesen fogna emelkedni. A mi a kózkórház remélhető beteg anyagát, illetve beteg forgalmát illeti, az minden esetre tetemes száma tehető; a mostani beteg forgalom az utóbbi években állandóan megközelítette a 300-at; ez oly tekintélyes szám, melynél nagyobbabban mutat fel némely kisebb megyei kórház; városunk és vidékének viszonyai azonban olyanok, hogy a jelenlegiél sokkal nagyobb anyagra bízton lehet számítani. Időelőtti volna ez alkalommal a felvetett tárggyal bővebben és részletesen foglalkozni; ez csak a jövő feladata lehet; ez alkalommal csak az eszmét akartam megpendíteni, melyet a közvéleményben annyira megérettnek tartok, hogy az már most is méltó tárgyat képezheti a komoly megfontolásnak mindazoknál, kik városunk közügyei iránt szeretettel és meleg érdeklődéssel viselkednek.

Dr. Kecskeméti Lajos,
tiszti főorvos.

Egyleti és lársadalmi élet. Intézetek.

A kecskeméti jót. nőegylet június hó 28-án tartotta évi rendes közgyűlését az Olvasókör helyiségeiben, mely ez alkalommal alakuló gyűlés is volt. A gyűlésben mintegy 40 egyület tag vett részt.

Elnökön megnyitván az ülést, titkár felolvasta az 1884-85 évre vonatkozó elnöki jelentést, mely így szólt:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

A folyó együleti évről (1884-5.) az alakulási idők az letelvéen, van szerencsén az egyület ezen utolsó évre vonatkozólag a választmányi nevében is évi jelentésemet a következőkben előterjesztem.

Jeleznél óhajtom első sorban, hogy a lefolyt évben a tiszti személyzetben változás állott elő. Révész Benedek egyl. pénztárnok lemondván, a pénztárnosi teendő elvételére Pócsy György kéréstett fel, illetve választotta meg, a ki is 1884. évi szeptember hó óta a pénztárnoki teendőket szíves készséggel, lelkes ügybuzgalommal teljesíti.

Ez évben is, mint a megelőző évek hosszú során, kiváló gondot fordított az egyület az eléje kitűzött feladatok teljesebb megoldására. Kegyülettel gondozta Katona József városunk nagy szülötének sírját. A gyámoltalanok s elaggott munkakeptelen s szerencsétlenség által sújtottaknak ez évben is 305 ft 60 krra mentő segélyösszeget osztott ki. Valamint a megelőző években, úgy ez évben is egy jelentékenyebb összeget fordított szegény iskolás gyermekek felszerelésére 60 forint adván át a tettes iskolásoknak, ezt az említett célra leendő fordítás szempontjából. Huszonöt firtal segélyezett egy polg. leányiskola növendékét, nemkülömben a helybeli Felvasó-Társaság felhívására 25 firtal adományozott az erdélyrészi magyar köznevelődési egyesületnek, az a nemzeti szent cél elérésében támogatni óhajtván. Megvendégelte huszék a szegényházban elhelyezteteket, 100 szegény között hús-, bor- és kalács-adományt osztván ki, a mely adományok gyűjtése s a kiosztásra való berendezés körül Szabó Lászlóné Tassy Anna az egyesület egyik legbuz-

góbb és leglelkesebb tagja szerzett magának kiváló érdemet s az együletnek az érdekeltek részéről hálás elismerést. Ez alkalommal a kiosztást személyesen vezettet, több együleti tag szíves közreműködése mellett s elmondhatom, hogy a szegényházbéliek busvetőre eszközölt látogatása s közöttük az adományok szétosztása egyik legszebb s minden esetre lélekemelő mozzanattal képezi együleti tevékenységünknek, melyre a jövőben is felhívom a mélyen tisztelt együleti tagok figyelmét és érdeklődését.

Jeleznél akarom ez alkalommal, hogy a választmány komoly és beható tanácskozánya tárgyává tette, miután az együleti alapítókat elég erősen találta — egy nagyobb szabású czél kitűzését. Három tervezet terjesztetett a választmány elé.

A gyermeknehéz az elhanyagolt csecsemők gondozása és megmentése, és a női-pár tanműhely felállításának tervezete. A választmány ez utóbbit tette magáévá, melynek előkészítésére minden lehető megtett. Felkérte Jégócsy Péterffy József miniszteri biztot, hogy ennek szervezése iránti tájékoztatásunk céljából ránduljon le hozzánk, mienk az említett biztos ír szíves készséggel eleget is tett; a választmány kebeléből pedig együleti elnök, Szarvassy Margit és Dr. Tassy Pál együleti titkár felkértezt arra, hogy a Szolnokon már működő női-pár tanműhelyt tekintsek meg. Kiküldöttek a megbízatást elfogadták s abban az egyl. pénztár terhelése nélkül jártak el. Ezt az ügyet e helyen is a legmelegebben ajánlom a mélyen tisztelt közgyűlésnek.

A lefolyt évben, miután már minden nagyobb város életbe hozta, a vöröskereszt-egylet fiókjait e téren is a kezdeményezés eléggé nehéz munkáját együletünk végezte, 85 tagot gyűjtött a vöröskereszt-egyletnek a így lehetővé tette annak felállítását.

A múlt évben együletünk egyik alapító tagja Fördös Lajosné elhalálozván, kegyeletünknek kifejezést óhajtottunk adni abban, hogy ravatalára koszorút helyeztünk.

De nem tévesztette szemelő a választmány abbéli kötelességét sem, mely a szélesebb alapú együleti tevékenység kifejezésének lehetőségét a jövőben biztosítja. Ertjük a jövődelem és alapítóke gyűjtését.

Ez ézből 1884. évi november 11-én Katona-estélyt rendezett, melynek rendezését Szeeless Józsefné, Tassy Pálné, Pócsy Györgyné és Győrffy Balázsné úrhölgyek voltak szívesek elvállalni. Ezen estély szép sikerült s 127 ft 96 krt. jövedelmezett. 1885. január 17-én tartotta meg együletünk szokásos bálját a Casinó termeiben. Ennek rendezésére Schramm Vilmosné és Tassy Pálné úrhölgyek kértettek fel.

A bál ez alkalommal jelmezbal volt s minden tekintetben, mondhatni, fényesen sikerült, hű volt az együletünk által rendezett táncszámlának régi jó birnevéhez; együletünk pénztárát pedig 309 ft 97 krral gyarapította.

Együleti elnökön lakásán gyermekszini-előadás tartatván, annak belépti-díjjai az együleti alapítóke javára átadattak.

Es ezek előterjesztése után áttértek együletünk beletelére.

A mi a pénztárforgalmat illeti, volt az együletnek összesen 1333 ft 55 kr. bevétele, kiadása 416 ft 73 kr. s így az 1884-5-ik együleti évben az alapítóke 916 ft 82 krral gyarapodott, mely összesen kitesz ez idő szerint 12,888 ft 33 krt.

Az együletnek volt a lefolyt alakulási időben 185 alapító és 82 részvényes tagja.

Tartatott összesen 7 választmányi ülés, melynek jkveit és mellékleteit van szerencsén betervezteni, úgy bemutatom együleti pénztárnok által elkészített s kellőleg átvizsgált pénztári számadásokat is.

Ez évben, mint már jelentésem elején jeleztem az egyület alakulási ideje (1882/3 — 1884/5) letelvéen, szükségesnek tartottuk az újra alakulást előkészíteni. Tiz gyűjtő-ívet becsajított ki a választmány alapító és részvényes tagok gyűjtésére. A tagok gyűjtésében Szeeless Aranka, Molnár Mariska, Győrffy Balázsné és Pócsy Györgyné, Janesó Ádámné, Bogoss Vilma és Nagy Matild, Bereczky Jenőné és Csillery Kálmánné, Hábel Jánosné, Király Lászlóné, Szabóné Tassy Anna és Hornyik Józsefné fáradoztak és a pedig kiváló sikerrel, a mennyiben 15 új alapító és 175 részvényes tagot gyűjtöttek az egyesületnek.

Végül van szerencsén bemutatni a megnyitni határozott emlékkönyvet, melybe az egyület érdeklő jelesebb adatok felintetve vannak s melynek egy része nyomtatott füzetben az együleti tagok rendelkezésére becsajított.

Mely jelentésemnek előterjesztése után megköszönve úgy az irántam, mint a választmány s az együleti tisztviselőik irányában nyilvánított bizalmat, magam és a választmány nevében megbízatásunkat a megbízók kezébe helyeztük vissza, ama öszinte óhajtatásunkkal adván kifejezést: bárha a jövőben az egyület teljes mérvű virágzásának indulva fokozódottabb mértékben oldhatná meg feladatát az emberiség jólétének előmozdítására!

Horváth Béláné, e. elnök.

E jelentés örvendetes tudomással vétetett. Ezután Janesó Ádámné korenlöklete alatt megejtetett az elnökök és választmányi tagok megválasztása. Az egyület elnökévé közfelkeltással Horváth Béláné az egyület eddigi buzgó elnöke választatott meg. Alelnökké B. Kiss Györgyné és Győrffy Balázsné úrhölgyek választattak meg; a választmány pedig eképen alakított meg: Bereczky Jenőné, Csillery Kálmánné, Dekány Mihályné, H. ker Lajosné, Erdélyi Fereneczné, P. Fekete Istvánné, Gaál Fereneczné, Gótsch Józsefné, Hábel Jánosné, Hornyik Józsefné, Ihász Mártonné, Janesó Ádámné, Királyné Farkas Eszter, B. Kiss Béláné, Kiss Aladárné, Darányi Fereneczné, Kovács Juliska, ifj. Nyúl Mihályné, Machlód Vikki, Kovács Vilma, Molnár Jánosné, dr. Kovács Pálné, Magyar Antolné, Molnár Mariska, Pócsy Györgyné, Polotini Sándorné, Papp Sándorné, Páthy Károlyné, Schramm Vilmosné, Szakács Istvánné, dr. Szeeless Józsefné, Szabóné Tassy Anna, Szarvassy Margit, Szeeless Aranka, Tassy Sánta Olga, Thonka Elekné, Tóth Lászlóné, Zombory Lászlóné, Szigethy Lelhelé, Bende Teruska.

Végül a közgyűlés elhatározta egy női-pár és kézmunka iskola felállítását s 300 firtnyi segély vagy tanhelyiség adása iránt a törvényhatósági közgyűlést rendelte el megkeresni.

A polgári és elemi leányiskola

értesítve a befejezett 1884/5-ik tanevre vonatkozólag megjelent. Az értesítő első czikkében Páthy Károly igazgató „A család mint nevelő intézet” cím alatt a gyermekek családi neveléséről értekezik. A családnak a gyermekek nevelését illetőleg más és más hivatása, kötelessége van a szerint, a mint gyermekek még iskolába nem járnak, vagy már iskolások, a vagy az iskolát bevégezték és elhagyták. — Értekezés szerint a családi nevelés legfontosabb szerepet a gyermekek első 6 éve alatt játszik, a mikor azok iskolába nem járnak. Ekkor még a családi kör képezi a gyermek iskoláját, itt tanul beszél, érzeni, gondolkodni, a tárgyakat, körülmenyeket és fogalmakat, sőt az embereket is ismereni és értékek szerint méltatni. Vigyázni kell, hogy a család, mint első nevelő, ferde fogalmakat és hamis ítéleteket ne oltson a főgökny gyermeki kebelbe, mert az első nevelés elhatározó befolyással lesz a gyermek gondolkodására, akaratára, kedélyére és eselekményeire. — A mikor a gyermek iskolába kezd járni, nem szűnnek meg a család jelzett kötelemi a gyermeknevelésre vonatkozólag, sőt fokozódnak az által, hogy a család a gyermek iskolai teendőinek pontos teljesítésére felügyelni, tanítóival gyakrabban érintkezni tartozik, szóval a család ekkor már úgy jelentkezik, mint a gyermek tanítójának segítése. — Ha a gyermek az iskolát elvégezte, ismét a családi felügyelet és tekintély alá kerül vissza. És különösen a leánygyermeket illetőleg nem azon kell lennie a családnak, hogy most már csak mulatságra vigyék és szórakoztassuk, hanem a házi teendők minél tökéletesebb begyakorlására kell tanítani még pedig úgy, hogy minél kisebb és kisebb mérvben alkalmaztatván irányában a nevelésnek alapját képező tekintély, a felszerült leány lépésről-lépésre önállóbban kezdi kötelemmel teljesíteni. — Ez rövid tartalma a jól választott tárgy, minden tekintetben jeles értekezésnek. Ugyancsak ezen értesítőből vesszük tudomásul, hogy az intézetnek volt szépirodalmi önképző-kör és iskolai takarékpénztára, mely utóbbinál a betétel a befejezett tanévben a múlt évi pénztármaradvány és kamatokkal együtt 390 ft 3 krt tett ki. Az intézet tanterületét az igazgatóság együtt 6 tanárból, ugyanennyi tanítónőből és ugyancsak 6 hitoktatóból állott.

A polg. leányiskola első osztályában 57, a másodikban 30, a harmadikban 22, a negyedikben 17, összesen 127 növendék; a polgári iskolával kapcsolatos elemi iskola négy osztályában pedig összesen 153 leányka nyert oktatást. — A jövő iskolai tanévre a beiratás f. é. szeptember 1-től 5-ig bezárólag fog eszközöltetni. A polg. iskolába felvételtnek azok, kik az elemi iskola 4-ik osztályát bárhol elvégezték és a felvételi vizsgát sikerrel állják ki. A polg. iskolában az évi tandíj 10 ft, az ezzel kapcsolatos elemi iskolában 6 ft; a kecskeméti tanítóképzőintézetnek ennek fele fizetendő. A kik tanjmentességet óhajtanak élvezni, szegénységi bizonyítványukat legkésőbb f. é. szeptember 1-ig az igazgatónál tartoznak bemutatni.

A többi értesítőkről a jövő számban.

A helybeli jogakadémia azon körlevélre melylyel az általa indítványozott országos jogtanári gyűlés meg nem tarthatását tudatta a hazai összes jogakadémiai tanfolyam, s melyet lapunkban is ismertettünk — az eperjesi ev. jogakadémiától igen meleg hangon írt választ nyert, melyben az ottani tanárkar sajnálattal ad kifejezést, hogy a szép és hasznos terv a részvétlenség és közönyösség miatt ez időszert elbukott. Fejtezeti a lelkesedéssel írt válasz, hogy mily

nagy haszna lett volna a tervezett gyűlésnek a erősen megrovja azokat, kik nem csatlakoztak a mozgalomhoz. A nagyhatóság levél így végződik: „nem mulasztathatjuk el, hogy elismerésül neknek ne adjunk kifejezést a korszerű mozgalom kezdeményezéséért, hogy ne fejezzük ki ismételt sajnálatunkat a felett, miszerint ezen mozgalom a jelen körülmények között sikerre nem vezethető — s végre, hogy ne hangsúlyozzuk a magunk részéről is azt, hogy ott, hol jogakadémiánk felvirágztatásáról lesz szó a jövőben, bennünket szintén mindig áldozat és tette készen találand bárki is”.

Nyilvános köszönet. A gazdálkodó ifjúság által június 28-án tartott majális tisztgyűlésének felerészelt 68 ft 75 krt az ötszvenyolek firt hetvenöt krt június hó 30-án Sándor György gazdálkodó a Rongyos-egylet számára alulírottan átadta. Ez összeg az egyesület pénztárányába bevezetett, pénztárnok által július hó 1-én a takarékpénztárba helyeztetett el. Midőn ennek nyilvánosára hozatala által az összeg ezenel nyugtátnyozom, egyszersmind a legmelegebb köszönetet fejezem ki a Rongyos-egyletnek a gazdálkodó ifjúság iránt azon nemes és emberbaráti szép tettéért, hogy midőn a magalelki mulattatásáról gondoskodott, ugyanakkor nem feledkezett meg a szegény rongyos, árva tankötele gyermekekről is. Ily nemes tett nem szorul dícséretre, ily nemes tettek mutatják, hogy az igazi jótekönyv czél iránt mindnyájunkban lobog a részvét tüze.

Kecskeméten, 1885. júl. hó 2-án.

Szakács István, a Rongyos-egylet alelnöke.

Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye hivataltantőstestületének évi közgyűlése.

Ujpest, 1885. július 2. A megye minden vidékéről közös munkálkodására egybesereglett tanítótagos Ujpest hatóság és tanterületet „Isten hozta a tanügy barátait” felirattal diadalív alatt fogadta az érkezők és ezen bár szerény, de szíves fogadatlás hatása alatt mondott a testületi elnök Böszörményi Mihály, az ismerkedési estélyen olyan igazán szívből eredő és átértett pohárköszöntőt az érdemes előjáróságra, a mely zajos éljenzésre ragadta a különben nagy számban „ismerkedő” tagokat. A vidéki kollégák látható érdeklődéssel üdvözölték a nagyszámú nocollegákat is, kiknek száma az ismerkedési estélyen megjelent férfitanítókat számát majd elérte, ha fölül nem multa. Az évi nagygyűlést ma tartott meg, szokatlan nagyszámú hallgatóság jelenléte mellett. Közgyűlés után a város közönsége bankettet rendezett a tanítók tisztelőre. A közgyűlés és egyéb történetek lefolyásáról kimerítőbb jelentésünket csak a jövő számban adhatjuk.

Mýilvános köszönet és számadás.

A múlt hó 28-án megtartott gazdálkodó ifjúság majálisán felülírtan felszerkedtek: Persay Ferenéz úr (Czeglédől) 4 ft, Keresztes János úr 1 firt, Paksi István úr 1 firt, Gyurász Sándor úr 1 firt s egyi tiszta jövedelem 117 ft 50 krt, melyből 58 ft 75 krt. a „Gazdakör”-nek, 58 ft 75 krt pedig a „Rongyos-egylet”-nek átadottak. Fogadják a tisztelt felülírtok ezúton is hálás köszönetünket.

A rendezőség.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A törvényhatósági bizottság** közgyűlése f. hó 8-án fog megtartatni.

— **Falkenheim osztr. földművelési miniszter**, mint lapunk legutóbbi számában jelezte, f. hó 27-én városunkban időzött. Megérkezése után azonnal az állami szőlőtelepre ment azt megtekintendő; ugyancsak alkalom megnezte a szakrasi iskolát is, melynek tanítója német nyelven üdvözölte. Megnezte a miniszter Királyi kitünténe művelt szőlőjét is s mindannyiról dícsérőleg szólott, elismerésének adván kifejezést. A városba bejövött bemutaták neki a sertéshizlalt telepet s itt Molnár Frigyes tolmácsolta a bécsi háspénztár ránk kedvezőtlen magatartását. A miniszter kísértetében volt gr. Keglevics Imre és Ottlik Iván. Délután 3 órakor ebéd volt, melyen résztvettek Lestár Péter, Hajagos Illés, Keresztes János, Szeeless Kálmán, Szeeless József, Mádli János, Muraközy János, és Koricsányzót. Ez alkalommal Falkenheim magyar pohárköszöntőt mondott a jelen voltak nagy meglepetésére; a miniszter a magyar nyelvet azon alkalomból sajtította el, midőn mint katona Czegléd és Kecskeméten tartózkodott.

— **A kaszárnyaügyet** Bécsben késleltetik, mint értesültünk, legközelebb a katonaság szerveztében újra változtatást terveznek, a mely módosításokat fog maga után vonni a felépítendő kaszárnya tervezetében.

— **Hymen.** Vágó László városi főerdész június 28-án tartotta esküvőjét bájos arájával Muraközy Ilonka kisasszonnyal, Muraközy János városi tanácsnok kedves leányával. Tartós boldogságot kívánunk a fiatal házaspárnak.

— **A közigazgatási bizottság** f. hó 7-én d. e. 10 órakor a városháza tanácstermében ülést tart.

— **Liphay Pál**, városunk alsókerületének függetlenültségi orsz. képviselője, június hó 28-án d. e. 11 órakor tartotta meg beszámoló beszédét a „48-as kör” udvarhelyiségében csekélyszámu választó polgártársai előtt. Elmondotta szokás szerint, hogy küzdött, harcolt a függetlenpárt programja szerint Magyarország önállóságáért, függetlenségéért. Felsorolta, vagyis inkább felvonta az országgyűlés első szakasza alatt alkotott törvények sorozatát és azokat saját álláspontja szerint mérlegelte. Számot adott safferkodásáról, Bédogh Lajos számlalott meg s a párt nevében Liphay Pál úr iránti bizalmának adott kifejezést, mert — mint ő mondá — szorgalmasan eljár a képviselőházba. Szavazott, beszélt is, sőt az ellenfél táborába sem szegődött. Hiába! a jelenkorban már az is erény, ha valaki nem közpényfogatott.

— **Törvénykezési szünidő.** A juristiumi nemesak a kir. bírák és bírósági hivatalnokoknak adt üdülést, hanem városunkban a közigazgatási tisztviselők is ebben némileg részesíttetnek. Városunk törvényhatósági bizottsága ugyanis elrendelte, hogy június 1-től augusztus 31-ig a hivatalos órák reggeli 7 órától déli 12 óráig tartassanak meg s ezen két hét alatt délután hivatalos órák nem tartatván, a délutáni félnapok a közigazg. tisztviselők szabadságidejét képezik. Ezen méltányos határozat f. hó 1-én fogantott is nyert.

— **A javadalmi bizottság** mult hó 28-án tartott ülésében elfogadta a pínka-regelet, illetőleg a kereskedők és italmérők ajánlatát, melynek összege a 15 ezer forint megközelíti s elhatározta, hogy az érdekeltek 12 tagú küldöttségével az érintkezést továbbra is fenntartja. A bizottság elnöke Fördös Dező vissza lépése folytán Keresztes János főjegyző lett.

— **Gyászír.** Fájdalommal osztozunk azon vesztésükön, mely Szalontai Sándor polg. leányiskolai tanárt és nejét, szül. Zöld Annát az élete hajnalán elhunyt 14 hónapos kedves kis Rózsiska leánykájuk halála okozott. A szülők a következő gyászjelentést adták ki: „Szalontai Sándor és neje Zöld Anna — gyermekeik, a nagyszülők s az összes rokonság nevében is — szomorodott szívvel jelentik leánykájuknak Szalontai Rózsának hosszúságú szenvedés után 14 hónapos korában bekövetkezett gyászu halálát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 3-án d. e. 6 órakor fogtak a budai reform. temetőben örök nyugalomra térni. Kecskemét, 1885. június 3. Béke hamvaitra!”

— **Barack-üdény.** Hogy mennyi barack terem Kecskeméten, azt nemesak a vidéki nem tudja, hanem az a helybeli sem, a ki reggeli 7 óráig szokott aludni. Ha valaki tájékozott akar magának szerezni az idej barackterméséről, ne sajnálja a fáradságot, hanem éjféli után 2 órakor sétáljon ki a gyümölcs-piacra s el fog csodálkozni azon, hogy a közlekedés baracktermelőinek tisztesen is el van zárva. Csodáljunk, ha a dél-amerikai narancs- és citromterőkről olvasunk vagy hallunk beszélni; pedig Kecskeméten barackerdő volna, ha a barackfák valami esodamódra egytűvé kerülének. Kicsinyben némelyik szőlőben is barackfák-rentegre is nemelyik. Nem kevés szőlőtulajdonos van, kinek pár ezer kosár barackja van eladásra rendelkezésre.

— **A jogakadémiai tanárikar** f. hó 1-én a műkert helyiségében az iskolai év bezáródása alkalmából búcsúestélyt rendezett, melyre hivatalosak voltak a magántanórok s a vizsgálati bizottságok tagjai családjaikkal együtt. Az estélyen összegyűjtő társaság igen kedélyes hangulatban volt, toasztban nem volt hiány. Tizenegy óra tájban a társaság táncra is perült.

— **Külön gyümölcs-vonat.** A gyümölcs-ésvad alatt a helybeli vaspálya-állomásnál a teher- szállítási forgalom annyira élénk lett, hogy a központi forgalmi főnökség jónak látta a gyümölcs-állított érdekében a 312. számú tehervonatot külön gyümölcs-állított vonattá berendezni. Ezen vonat — mely kizárólag gyümölcs-állítottakra használtatik és csak városunk gyümölcstermelői és szállítói érdekét ben rendeztetett be — Kecskemét és Bécs között naponként egyszer közlekedik s a kecskeméti állomásra d. e. 11 óra 25 perczkor érkezik meg.

— **Tudomásul.** Budapest fővárosi hatósága az ottani országos kiállítás megtekinteni óhajto szegényebb rászoruló vidéki kisebb hivatalnokok, tanítók, iparosok stb., valamint szerényebb anyagi körülmények között levő társulatok és egyletek részére a fővárosi tulajdonát képező iskolai épületekben olcsó lakásokkal rendezett be, melyeknek használatát f. évi szeptember hó végeig 35 kr. napidíj lefizetése mellett bárki igénybe veheti. A fővárosi hatóság megkeresése folytán az ezen olcsó lakásokra vonatkozó szabályzatot az kiállítás lakás-irodánál közzé, hogy az azokat egyszerre tömegesen igénybevenni szándékozó egyletek vagy társaságok — egy helyen elszállásolhatóság végett — Budapestre érkezésük idejét 2-3 héttel megelőzőleg a kiállítás lakás-irodánál (IV. kerület, kötő-útcza iskolaépület) jelent-

sék be. Kelt Kecskeméten, 1885. évi június hó 25-én tartott tanácsülésből. Lestár Péter, polgármester. Szalkalay Gerő, jegyző.

— **Baromállomány.** A f. év első felében a város közlegelőire kihajtottak: 4048 brb. szarvasmarha, 860 drb. fejtehen, 1710 drb. jármosókör, 1736 drb. egy éves borjú, 1620 drb. ló, 292 drb. egy éves esikó, 23,805 drb. birka, 167 drb. számar, 60 drb. kacska, 1174 drb. sertés, 2426 drb. malacz és 22,798 drb. lúd. Ezekért legelőbér címén a város pénztárába 36,410 ft 70 kr. folyt be.

— **A kihágási ügyek** közvetlenül szerzett tapasztalatunk szerint a rendőrkapitányi hivatalnál a legutóbbi időben oly nagy mennyiségben fordulnak elő, hogy azoknak ellátása czéljából a személyzet szaporítása válnék szükségessé, a mit e helyütt is a polgármester úr figyelmébe ajánlunk.

— **Körözés.** Imrek Sándor helybeli asztalosmester segédje Plahi Árpád (balassa-gyarmati születésű) a mult hét folyamán mesterének több rendbeli ingóságával megszökött. A rendőrkapitányi hivatal által körözetik.

— **Csavargók** tömegesen látogatják újban városunkat, de tudjuk, hogy nemesak ezt, hanem az egész országot elöznik. Ezen munkakerülő léha nép ritkán magyar, a legtöbb esetben a külföldiakkal betolakodó német, lengyel, szász, tót, oláh, a kik minden foglalkozás nélkül élnek, kell tehát, hogy valamely tiltott úton tartsák fenn magukat.

A legnagyobb részben koldulnak, mert ez igen alkalmas foglalkozás arra, hogy alacsonyán kívül egyéb dolgok is szereztesse nek. Ennekövege a csavargók megbüntetésére a közrendészet egyik főfeladatát képezi. De van is ám dolga a helybeli rendőrkapitányi hivatalnak is a csavargókkal, ha egy megbüntetettik vagy eltolonczoltatik, legalább kettőt kísérnek be helyette a rendőrk. A kapitányi hivatal a közrendészet ezen ágában kiváló erélyvel működik és csupán csak a csavargók és koldulók szemmel tartása és bekisérése végett két, polgári ruhába öltözött rendőrt tesz naponként a városban szolgálatot.

MOZAIK.

Két újonnan érkezett gépész fektet Georgetown-ban ágyba s először ismerkedtek meg egymár száz jó erős moskítóval (szűnyoggal). Kétségbeesve bójának a takaró alá; ámdé a hőség így kiállhatatlan lévén, az egyik levegőt után kapkodva nyujtja ki orrát a takaró alól, épen midőn egy világítóbogár repül a feje fölé. „Gyere ki John”, kiált két-szövegsébe, „a gaz moskító már meg lámpák-kal keresnek bennünket”.

A szalomból: Mama (belépő 16 éves leányból): Hol voltál olyan sokáig Elza? Elza: Ott, a havá más magam helyett nem küldhettek. Mama: Fi done! Elza, hogy mondhatok ilyet? Elza: miért nem mama, hiszen a fényképezésnél voltam magamat levetetni!

Az oceáni hercegnő kosztümje. 1840-ben tért vissza Joinville herceg földkört való utazásából Párisba. Midőn ajándékait osztogatta, így szolt nővéréhez Mária-hoz: „Neked kedvesem egy oceáni hercegnő teljes kosztümjét hoztam”. A hercegnő el volt ragadtatva s így szolt: „A legközelebbi jelmézből abban fogok megjeleneni”. A herceg erre mosolyogva húzott elő egy csigából való nyakéket és két karpereczet. Nagy örömmel kiáltott a hercegnő: „Pompás! és a többi? „Micsoda többi? kérdi a herceg. „Nos, a kosztüm többi részei? „Kedvesem több nincs, az oceáni hercegnő kosztümje ennyiből áll!”, — felelt a herceg. Persze a hercegnő visszavonta szavát, hogy az oceáni hercegnő kosztümjében megy a legközelebbi jelmézből.

Elővigyázat. Calino úr barátjának törékeny holmikat küld postán dobozban. A dobozba levelet tesz s az utóiratban ezt írja: „Ovatosan nyisd fel ám a dobozt!”

A mosónő büszkesége. Színésznő (a mosónőhez, ki számláját ideöltött hozzá): Hogy lehet maga olyan szemtelen? Mosónő (dühösen): „Szemtelen? Maga? Ki az a maga? Mit képzél maga magáról? Hiszen ha én tiz krajczárért egy karzat-jegyet váltok, magának el kell előttem járulni!”

A falusi ember áll a komédia előtt az anyjakkal, a ki rettenetesen szeretné megnézni a komédiát. De az első kérdés az, hogy mi a bilét ára? Nem kellett soká keresgélőni, mert nagy betűkkel ott állt nyomtatva: 1-ső sor 30 kr. 2-ik sor 20 kr. Műsor 5 kr.

— No anyuk, löki oldalba feleségét a férj, jó lesz nekünk a műsorba menni, az a legolcsóbb!

A szalomból. A. Hallotta ön, hogy X. úr tegnap éjjel meghalt? B. Valóban? Oh ez égbekiáltó! A. Vajjon miért? B. Még kérdezhető ön? X. úr tartozott nekem egy — látogatással.

Gazdaság.

Szőlészet.

A Kecskeméti Gazdasági-Egyesület által Kecskemétre és általában a vidékre behozott és már mondhatni, hogy meghonosult Pirosgyöngy és Fehér ropogós gyöngyszőlő jövő évi termésének előkészítése és a jelen évi termésnek minőség tekintetéből emelésére nézve, van szerencsém szőlőbár társainak a következőket — saját érdekében — becses figyelmükbe ajánlani.

Azonban senki se gondolja azt, hogy fitogtatási vágy készlet irkálása, nem, de igenis azon vágy, melyből a szeretnem pár év múlva látni a Kecskemétri majd naponként három-négy ízben elbörgöz szőlővel rakodott tehervonatot.

És ez eltekintve, hogy az idő a gazda, rajtunk áll csak, szaporítanunk kell a két gyöngyszőlőt.

Mindenki oltsan vagy oltsason — talán helyesebben ójtasson? — tehetségéhez képest évenként annyi tőkét, a mennyit körülményei engedik soronként, ne pedig gyugvatva, mert amúgy könnyebb lesz a kezelés, de meg a gyöngyszőlőért át lehet fordítani minden más fajt kíméletlenül, ezzel egyik se vetekszik, sem termőképesség, sem szállítóképességre — mindkét irányban kitűnően alkalmas.

Nem lehet állítani azt, mintha e két gyöngyszőlőnél izre kedvesebb, jobb már nem volna, nagyon sok van, csak az a baj, hogy azok a jobbak először nem adnak oly általános nagy termést évenként, és másodszor szállítása nem oly képesek, mint ezek, oly két hiba, mely az értelmes nagyban kivitelle szánt szőlőtermelésnél okvetlenül figyelembe veendő.

Tehát nagyban termelésre maradjunk meg e két fajnál — és szaporítsuk lehető nagy mennyiségben, mert ha nagy mennyiségben termelünk, csupán ez esetben várhatjuk helyünkbe a külföldi kereskedőt. Várhatjuk pedig a legközelebbi jövő években már, ha kellőleg hozzá látunk azért, mert hazánk legnagyobb szőlőtelepén Verseczen és a külföldre nagyban termelő Nagy-Maroson fellépett a phloxera. Nem örülünk rajta, sőt inkább részvételt legyünk a nagy csapással sújtott lakosság kárára. Azonban keserű helyett használjuk a kínálózó alkalmat, rajtunk a sor, tegyük önmagunkért, a mit csak tehetünk!

Ha kajsznik kivívta a külföldi piacok általános elismerését s ha ebből ez évben — a jó Isten segítségével — majd naponként küldhetünk több ízben egész tehervonatot a külföld minden irányába, — csak rajtunk áll, hogy öt—hat év múlva gyöngyszőlő rakományokkal diszkeskedhessünk.

Ugyan melyik szőlőfaj hoz az ojtás első évében teljesen kifejlett 2-3 nagy fűrtöt, a második évben már terem, a harmadik pedig már nagy termést. De ez a két gyöngyszőlőn kívül egyik sem. Ez ez megteszi ám!

Ily hosszú bevezetés után, lássuk mire tanítottak minket a m. kir. földmiv. miniszterium által az előző években ide küldött vándortanórok?

Az ültetett szőlőt, akár gyökeres, akár sima vesszőből lett az, csak a harmadik évben szabad két három szemre megmetszeni, mert így gyökérzetében jobban fejlődik, tehát a második évben hozzá sem szabad nyúlni, nőjjen a hogy neki tetszik; — a negyedik évben már lehet egy kis csapóskát rajta hagyni, az ötödik évben már egyenlő kezelés alá vehető az ojtott tőkével.

Az ojtott tőke vesszőjét az ojtás évében, Szent-István napig hagyjuk nőni, ekkor elvágjuk körül-belül egy méter magasra, vagy ha a tőke erőse vesszőket hozt, magasabbra is, — ezen vesszőkből még ojtó-anyagot is nyerhetünk.

Második évben kora tavasszal 1-2 szemre visszavágjuk az ojtott tőkét és mellé hosszú — ember magasságnyi — karót ütünk, a kinőtt vesszőkből kettőt, harmat egymás átellenében meghagyunk, a karóhoz kötjük és Szent-István napig nőni hagyjuk, melyek így öszre teljesen megérnek, és ezek adják a legalkalmasabb ojtó-anyagot. Egeménylik a karón jóval fölül fog emelkedni, de annál jobb, minél hosszabb, a tőke erejéhez képest vágjuk el rövidebbre vagy hosszabbra.

A harmadik évben már egy szál vesszőt meghagyhatunk az erősebb tőkeken egy méter vagy 1½ méter hosszúságban, ezt középen a mellé vert karóhoz kötjük, onnan pedig vízirányban elhúzzuk a másik karóhoz s ott végét lefelé hajlítja megerősítjük. Ezen hosszú vessző átellenében a másik vesszőt visszavágjuk egy arasznyi hosszúra, a mely, minthogy termést nem hoz, azért ugyancsak bivatik. Erről az ugyancsapról el ne feledkezzünk, mert ez képezi szőlőmivélünk alapját.

A negyedik évben már kész tőkécskével van dolgunk, ugyancsaprunk és van termőképesség szőlőszőlőnk; tehát tulajdonképen még csak most jutottunk a dolog elejére.

A szőlőszőlők kikötését elvégezve, a szőlőben nem igen van dolga a gazdának május hó utódjáig vagy június hó elejéig, de ekkor ugyancsak meggyőző a dolga, nevezetesen: szőlővirágzás előtt sorba kell járni a tőkékert, a kézben éles görbe késsel az új hajtások megválogatása végett; mely is akkép történi, hogy az új hajtások feleslegét többlet levadgáljuk és pedig mindenek előtt a tőke tetéjén levőket szedjük le, ha termést nem hoztak végképen, ha pedig hoztak, akkor a fűrt fölött levő harmadik levélén túl csak bekuritjuk vagyis elcsipjük, de meghagyunk a tőke oldalából kinöttek közül kettőt úgy, hogy e két új vessző, az ugyancsapr, meg a szőlőszőlő mintegy körülállják a tőke oldalát, nem pedig akként, hogy annak valamelyik oldala végképen üres maradjon, mert akkor annak üresen hagyott fele elpusztul.

Úgy, de az ugyancsapr is kifakadt, — ez a legdrágább, a többi mind letérhet, csak ez ne törjék le, mert ez lesz jövőre az igazi termőfa, mely magának bivatik és a jövő tavasszal 1 vagy 1½ méter hosszan meghagyandó s emitt módon kikötendő lesz, melynek minden rügye már két-három nagy fűrtöt hozand mulhatlanul.

A meghagyott két szál új vesszőt és a magfát egyenest a karóhoz kötjük és ezeket nőni hagyjuk augusztus 20-ig vagyis Szent-István napig; ezeket addig elvadgálni nem szabad azért, mert a tőkének valahol rendes lefolyású növést is kell engedni; azonban a magfá terméssel rakott kacsasait és a tőke fejéből kinőtt termést hozott felesleges új vesszőket a fűrt fölötti harmadik levélén elcsipkedjük; három hét múlva újra kihajt, újra és újra elcsipkedjük.

Jegyezzük meg azt, hogy a szőlőszőlők terméssel rakott kacsasait virágzás után jobb bekuritani mint előtte.

Ha e válogatást virágzás előtt nem végezhetjük, ez esetben virágzás ideje utánra hagyjuk, de akkor rögtön hozzálátsunk; virágzás ideje alatt a szőlőt háborogtatni nem szabad, nem hogy kapálni, de még közé lépni sem kell. Ötödik évben a tavaj kitermet magfát fölül levágjuk — és innen túl az előirt kezelés több tovább.

Ily kezeléssel gyöngyszőlő-tőkénk évről-évre folyvást nagy termést hoznak kedvező időjárás mellett, de kell, hogy a tők egy-mástól legalább egy méter távra álljanak, azontúl pedig jó karban és jó munkában tartassanak. Ha sűrűn vannak, ritksük ki, mert úgyis kirittul elveszve, pusztulva, vesszőt nem hajtva magfától, és pedig egész soraink kihalnak, — de ritkán állva, nem.

A gyöngyszőlők, az úgynevezett gyalogmivéléssel is hoznak ugyan termést, de aránylag sokkal kevesebbet azért, mert e két fajnak, mint minden fehér szőlőnek, természete az, hogy termését a vessző hegyén hozza, nem úgy mint a kadarka, mely egyfelől a mint kevés vesszőt hoz és ennél fogva válogatást nem igényel, úgy másfelől termését is a vessző tövében rakja le; minél fogva ezt szőlőszőlőzni nem kell, sőt nem szabad, mert egy-két évig ez is többet terem ugyan, de azt sokáig nem bírja, sőt kihál, más része pedig nagy termést nem képes megérlelni, fest-anaga nem készül el, miáltal azt azon hivatásától, hogy levéből veres bort készítünk, elvonjuk.

A már említett szőlőszőlőszét tudományosan czombmivélésnek nevezik. Tehát a gyöngyszőlőket és fehér fajszőlőket czombmivéléssel szőlőszőlőzzük, a kadarkát pedig gyalogtőkére kezeljük!

Csak a két gyöngyszőlőt mindenek felett évenként ojtunk és bujtsuk; ezekben van a szőlőmivélés terén a mi jóvónk!

Kecskemét, 1885. június 19.

Cseréklyei Károly, g. e. jegyző.

ÜZLET.

Vasúti menetrend.

Budapest és Bécs irányában:	
Gyorsvonat hajnalban	4 óra 18 percz.
Személyvonat hajnalban	5 " 13 "
Személyvonat délután	5 " 9 "
Omnibusvonat reggel	8 " 34 "
Félegyház és Szeged irányában:	
Gyorsvonat éjjel	12 óra 41 percz.
Személyvonat reggel	10 " 42 "
este	9 " 52 "
Omnibusvonat este	7 " 18 "

Kimutatás a kecskeméti kereskedelmi ipari-telintézet és népbank június havi forgalmáról.

Bevétel:	
Pénztárállás május hó 31-én	21,643 frt. 42 kr.
Váltó visszafizetésből	244,019 " 80 "
Folyószámlák után	44,839 " 60 "
Telítvények után	84,775 " — "
Kamatok	6,078 " 42 "
Díjak	379 " 06 "
Keskedelmi kamatok	202 " 89 "
Átírási díjak	2 " — "
Nyugdíj-alap számlára	18 " 19 "
	401,958 frt. 40 kr.

